

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Миколаївської області**
щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують значне скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **суттєве падіння обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 37.5%) (найнижчі оцінки серед регіонів) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** 68.8% респондентів очікують, що зростання цін буде вище ніж 7.5% (у попередньому кварталі – 56.3%), у цілому по Україні – 50.8%. **Головними чинниками інфляції** залишаються курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **високий рівень девальвації національної валюти:** усі опитані керівники підприємств області прогнозують знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 87.5% респондентів), у цілому по Україні – 87.1%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств** третій квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.7%) (таблиця). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3%;
- **загальні обсяги реалізації продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 6.3%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку продовжать зменшуватися: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 16.7%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **менше скорочення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 13.3% та «мінус» 6.3% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 31.3% та «мінус» 18.8%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **істотне зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 31.3% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 26.7%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються:** баланс відповідей – 100.0%. **Ціни на продукцію власного виробництва зростатимуть також високими темпами:** баланс відповідей – 62.5% (у попередньому кварталі – 93.8% та 43.8% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів та послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив вартості трудових ресурсів (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 68.8% та 87.5% відповідно (у III кварталі 2020 року – 43.8% та 60.0% відповідно).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на сировину та матеріали. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив браку кваліфікованих працівників та обігових коштів (графік 5).

Очікується суттєве зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Половина респондентів, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

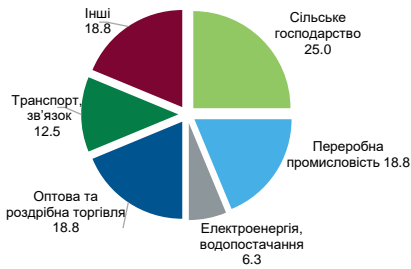
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

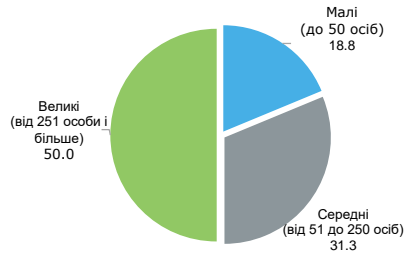
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (як і в попередньому кварталі). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як поганий: баланс відповідей – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 37.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 40.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 12.5%).

Паспорт вибірки^{1,2}

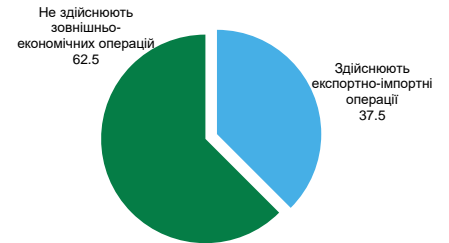
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

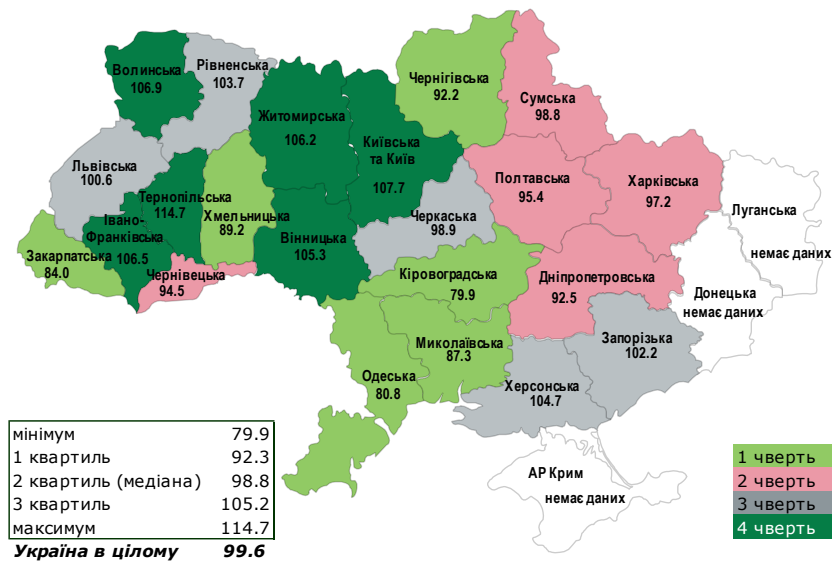

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–26 листопада 2020 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

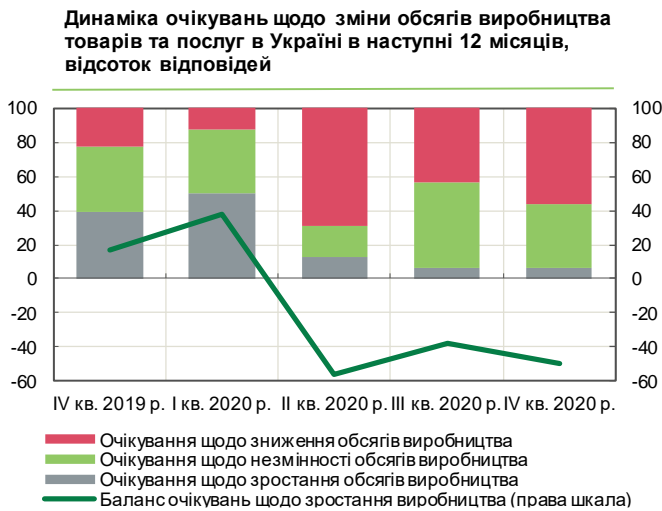
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	12.5	20.0	-37.5	-6.7	-12.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	33.3	56.3	-31.3	6.3	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	13.3	-43.8	-31.3	-13.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	17.6	33.3	-43.8	-18.8	-6.3
кількості працівників	-16.7	-6.3	-50.0	-26.7	-31.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

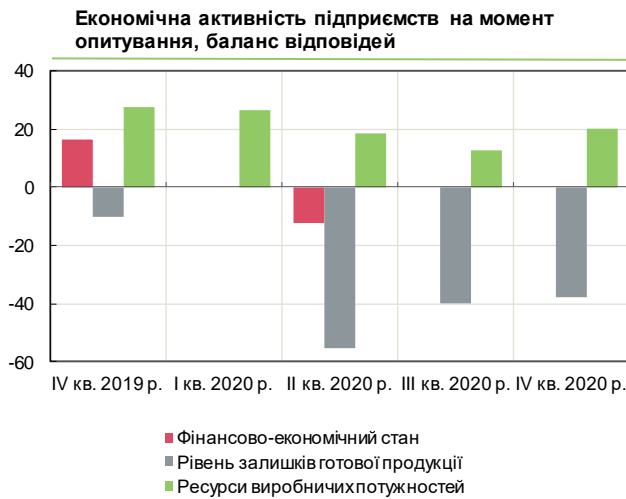
Графік 1

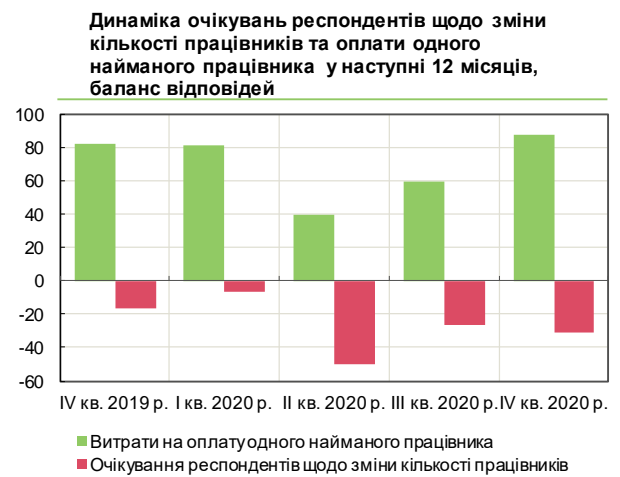
Графік 2

Графік 3

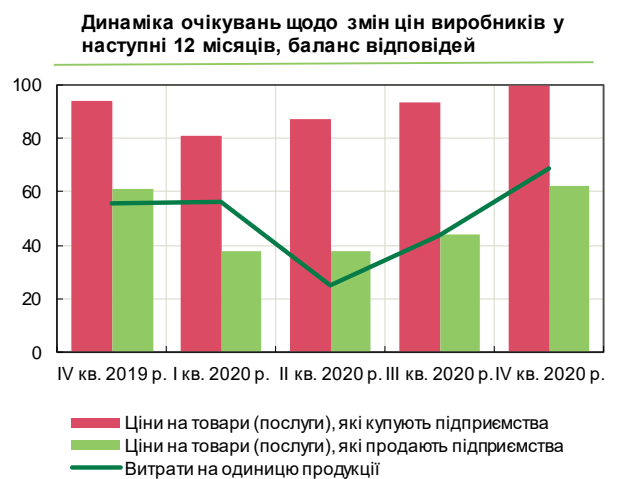
Графік 4

Графік 5

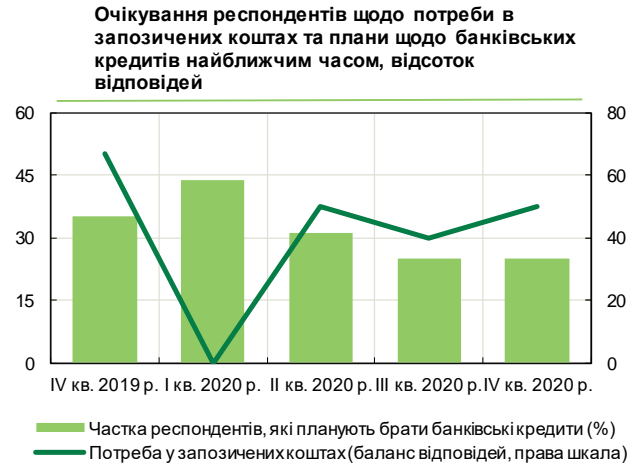
Графік 6

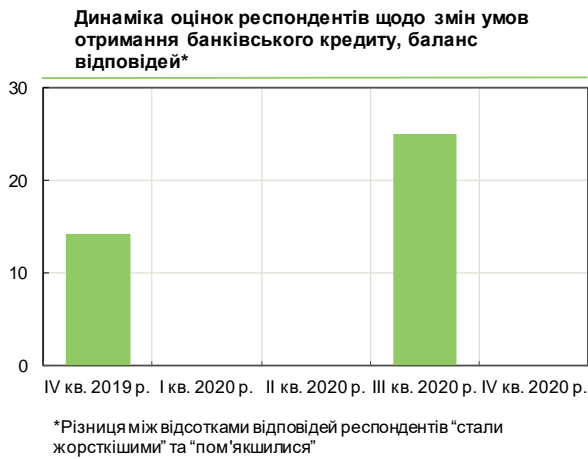
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

